

anden Side tror jeg, man kan sige med det gamle Ord, at der er „en Kærlighed mellem de to, langt mere om, end nogen vil tro.“ Det skal nok vise sig ved de fremtidige Forfatningsforhandlinger, at nu skal man fra den højtærede Regerings Side have sig en radikal Ekstratur, og da finder den højtærede Finansminister og det ærede Medlem fra Ringsted trods dennes ironiske Tone nok hinanden.

De Bemærkninger, jeg vil tillade mig at rette til den højtærede Finansminister, vedrører imidlertid ikke Forfatningspolitik, men er foranledigede af nogle Udtalelser, som den højtærede Finansminister fremkom med ved Finanslovsforslagets Forelæggelse. Til min store Glæde stillede han nemlig i Udsigt, at man allerede nu vilde optage et stort Undersøgelles- og Oplysningsarbejde for at forberede Toldrevisionen i 1916. Dette har i høj Grad glædet mig, thi det har hidtil skortet i denne Henseende, vi er sikkert ikke gaaet til vore Toldrevisioner paa en saa fyldig Basis, som man var i Stand til at frembringe, og det er fuldkommen rigtigt, hvad den højtærede Minister udviklede, at en Toldlov griber saa intenst og paa saa mangfoldige Punkter ind i Erhvervslivet, at det er nødvendigt at anstille meget indgaaende Undersøgelser for at komme til Bunds i Spørgsmaalet om, hvorledes en fremtidig Toldlov vil komme til at virke.

Navnlig er jeg glad over, at den højtærede Minister lovede, at der vilde blive givet Erhvervene Adgang til at fremsætte og dokumentere deres Ønsker. Naar der nemlig senere tales om, at Arbejdet paa Indsamling af Oplysninger vil blive paabegyndt i denne Vinter, og at det skal foretages fra Generaldirektoratets og Statistisk Bureaus Side, vil jeg ikke skjule, at dertil har man i Erhvervs-korporationerne ikke saa overmaade megen Tillid. Det, som man der kan ønske, og som ogsaa maa være Regeringen behageligt i denne Sammenhæng, er netop, at man hører, hvad Erhvervene i saa Henseende har at fremføre, naar de, vel at mærke — jeg giver den højtærede Finansminister Ret i, at det er nødvendigt —, er i Stand til at dokumentere det.

Ikke mindre glædede det mig, naar den højtærede Finansminister udtalte følgende, som jeg maaske med den højtærede Formands Tilladelse maa oplæse: „Jeg nærer den Overbevisning, at Spørgsmaalet om Handelstraktaterne og Spørgsmaalet om Revision af Toldtariffen er to Spørgsmaal, som absolut ikke kan skilles fra hin-

anden, dertil staar de i alt for naturlig Forbindelse“, og derefter stillede i Udsigt, at man vilde søge Oplysninger fra Erhvervene ogsaa med Hensyn til det eventuelle Grundlag for vore fremtidige Handelstraktater. I saa Henseende vil jeg minde om, at man allerede fra Regeringens Side for saa vidt er begyndt paa et Arbejde i denne Retning, som Udenrigsministeriet sammen med Handelministeriet, saa vidt jeg erindrer i December Maaned i Fjor, samlede en Del Repræsentanter for de store Erhvervs-korporationer i Udenrigsministeriet, hvor samtlige bestaaende Traktater blev forelagte, og hvor det blev stillet i Udsigt, at man nu kunde gaa over til en Drøftelse af, hvad de forskellige Erhverv kunde ønske, naar denne og hin Traktat blev taget op til Revision — ganske i Overensstemmelse med den Maade, hvorpaa man bærer sig ad i Udlandet, hvor man altid i høj Grad forbereder Arbejdet, naar man skal til Traktatforhandlinger, og nøje ved Besked med, hvad det er, man ved Hjælp af disse Traktatforhandlinger skal søge opnaaet overfor den fremmede Magt.

Desto værre er disse Møder ikke blevet fortsat, dette første Møde har foreløbig været det eneste, og jeg kunde tænke mig, da jeg selv var til Stede og hørte paa og deltog i Forhandlingen, at Grunden var følgende: Under Forhandlingen kom man ind paa det bekendte Spørgsmaal om, hvorvidt man skulde holde sig til det nuværende System med Mestbegunstigelsestraktaten, hvor altsaa Mestbegunstigelsesklausulen er den dominerende, eller man samtidig skulde have Særtraktater, og der viste sig ved denne Lejlighed som saa ofte før at være nogen Uklarhed til Stede. Det er en almindelig Overtro, at der eksisterer en Modsætning mellem Mestbegunstigelsestraktaten paa den ene Side og Særtraktaten paa den anden Side, saaledes at man siger: Jeg vil nok have en Mestbegunstigelsestraktat, men det stemmer ikke med de traditionelle Forudsætninger her i Danmark at gaa ind paa Særtraktater. Det er i Virkeligheden, som om man, naar man skal gifte sig, vilde sige: Jeg vil nok gifte mig med en ung Pige, men ikke med et Fruentimmer. Unge Piger er som bekendt ogsaa Fruentimmer, og Mestbegunstigelsestraktaten kan særdeles godt indsluttes i Særtraktaten. Saaledes ender saa at sige alle europæiske Særtraktater med en Mestbegunstigelsesklausul. Med andre Ord, naar to Magter forhandler med hin-